

KYRKOSTYRELSENS CIRKULÄR

Nr 30/2005
29.9.2005

- Innehåll:
1. Anvisning för administration och bokföring av skötselavtals gravar
 2. Beredning av budgeten för år 2006 och ekonomiplanen för åren 2007-2008
 3. Verkställande av ändringen i bokföringslagen 30.12.2004/1304 i församlingarna

1. ANVISNING FÖR ADMINISTRATION OCH BOKFÖRING AV SKÖTSELAVTALSGRAVAR

Kyrkostyrelsens ämbetskollegium godkände 20.9.2005 anvisningen om administration och bokföring av gravvårdsavtal. Anvisningen finns som bilaga till cirkuläret och på kyrkans intranät www.kirkko.evl.fi, sökstigen Församlingsekonomi - Av Kyrkostyrelsen godkända instruktioner för skötsel av ekonomiförvaltningen.

År 2004 hade församlingarna hand om sammanlagt 412 534 gravvårdsavtal och de verksamhetskostnader som föranleddes av dessa avtal uppgick till ca 27 miljoner euro. Nya skötselavtal är sommarskötselavtal eller avtal för högst 10 år, men församlingarna har fortfarande kvar ett betydande antal mycket långa avtal och avtal för all framtid. I de flesta församlingar hanterades bokföringen av gravvårdsavtal via gravvårdsfonder, men i många församlingar var bokföringen av gravvårdsavtalen en del av församlingens bokföring. Om församlingen har många och gamla skötselavtal är bokföring via en gravvårdsfond att rekommendera. Om antalet skötselavtal är litet och bokföringen av medlen och ansvaren är i sin ordning, kan skötselavtalen hanteras i samband med församlingens bokföring.

De medel som kan disponeras för skötseln av avtalen har fastställts mycket noggrant. Skattemedel får inte användas för skötseln av enskilda gravar förutom i de undantag som nämns i 17 kap. 5 § i kyrkolagen. De avgifter som tas ut för gravskötseln får vara högst lika stora som produktionskostnaderna för tjänsten (2 kap. 6 § och 19 § i begravningslagen). Det är inte lämpligt att finansiera kostnaderna för gamla avtal med avgifter som betalats för nya avtal.

Gravvårdsfondernas bokföring följer samma anvisningar som getts för bokföringen i församlingarna. Kapital från skötselavtal för en längre period än ett år bokförs som erhållna förskott bland främmande kapital i balansräkningen. I anknytning till bokslutet överförs räkenskapsperiodens andel av de erhållna förskotten i ba-

lansräkningen till kontot Periodiserade skötselavgifter med iakttagande av periodiseringsreglerna. Periodiseringen skall göras avtalspecifikt. Om församlingen inte har något adb-program för nämnda ändamål, skall t.ex. en femtedel av de erhållna förskotten för femårsavtal årligen överföras till resultaträkningen. Då skall egna konton i balansräkningen reserveras för t.ex. femårsavtal respektive tioårsavtal.

I anvisningen ges alternativa lösningar för det fall att gravvårdsfonden har väsentligt mer tillgångar än kalkylmässiga skötselansvar eller tvärtom. Anvisningen innehåller också en formel för hur församlingen skall räkna ut över- eller under-teckning i fråga om medlen för gravvårdsavtal. Därutöver innehåller anvisningen råd om hur man kan häva skötselavtal för all framtid och/eller mycket långa skötselavtal samt alternativa sätt att kalkylera det kvarstående kapitalet för skötselavtal för all framtid och mycket långa skötselavtal.

Anvisningen i fråga kommer inom den närmaste framtiden att presenteras på kursdagar som anordnas av både Kyrktjänst och Efeko Ab. Exempel på sådana kursdagar är församlingarnas bokslutsdagar och de revisionsdagar som Efeko Ab anordnar i Helsingfors 11.10 och i Seinäjoki 12.10.2005.

2. BEREDNING AV BUDGETEN FÖR ÅR 2006 OCH EKONOMIPLANEN FÖR ÅREN 2007-2008

Kyrkostyrelsen har gett anvisningar för upprättande av budget samt verksamhets- och ekonomiplan som bilaga till cirkulär nr 20/2002. I verksamhets- och ekonomiplaneringssystemet kopplas den årliga budgeten till verksamhets- och ekonomiplaneringen på längre sikt.

2.1 Uppdatering av skatteinkomstprognosen

Utvecklingen när det gäller de till församlingarna redovisade skatteinkomsterna 1.1-30.9.2005 jämfört med samma period i fjol:

- redovisade kyrkoskatter	+5,0%
- andel av samfundsskatteintäkterna	+0,1 %
- skatteredovisningar sammanlagt	+4,4 %

Skattestyrelsen uppdaterade 12.9.2005 förhandsuppgifterna om skatteberäkningen för år 2004 på adressen www.vero.fi, Redovisningar till skattetagare. Enligt de uppdaterade uppgifterna var de rättelse- och återbäringsandelar som kommer att verkställas i slutet av år 2004 för hela kyrkan ca 11 miljoner euro större än för fjolåret. Detta medför att ca 4-4,2 % mer kyrkoskatter torde redovisas till församlingarna under innevarande år än året innan. Andelen av samfundsskatteintäkten kommer år 2005 sannolikt att bibehållas ungefär på samma nivå som förra året.

Förutom församlingens medlemsutveckling och beslutet om storleken på inkomstskatteprocenten påverkas skatteinkomstprognoserna för år 2006 bl.a. av följande faktorer som ingår i statens budgetförslag för år 2006:

- hushållsavdragets maximibelopp stiger antagligen från 1 150 euro till 2 300 euro. För församlingarna innebär denna förändring antagligen skatteinkomstminskningar på ca 0,2 miljoner euro
- finansieringen av sjukförsäkringen förnyas så att den sjukförsäkringspremie som arbetsgivarna betalar stiger från 1,6 % till 2,06 %. I de nämnda procentsatserna ingår den nya dagpenningsskatten, som är 0,77 % av löneinkomsten. Dagpenningsskatten är avdragsgill i beskattningen och minskar församlingarnas skatteinkomster med ca 5,5 miljoner euro. Folkpensionspremien skall enligt förslaget sänkas från 2,416 % till 1,95 %. Därmed skulle socialskyddsavgifterna för år 2006 utgöra sammanlagt 4,01 %, då de år 2005 är 4,016 %.
- den beskattning som grundat sig på skogsarealen upphör, vilket minskar skatteintäkterna i de församlingar som har mycket skog.

Dessutom innehåller statens budgetförslag för år 2006 ett förslag om låglönestöd för sysselsättande av äldre arbetstagare. Reformen skulle genomföras åren 2006–2010 och kosta 100 miljoner euro år 2006. Stöd skulle betalas till arbetsgivaren (t.ex. församlingen) om arbetstagaren har fyllt 55 år och han kan erbjudas en arbetstid på minst 120 timmar per månad. Det statliga stödet skulle utgöra 88 % av den del av lönen som överstiger 900 euro, dock högst 220 euro/arbetstagare. Syftet med reformen är att arbetsgivarna, t.ex. församlingarna, skall ha möjlighet att sysselsätta äldre personer.

Enligt prognoserna kommer kyrkoskatteredovisningarna att växa med ca 3,3 % år 2006 jämfört med innevarande år och 3,5–3,9 % under åren 2007–2008. Andelen samfundsskatteintäkter kommer enligt prognosen att växa med ca 3,5–4,5 % per år under planeringsperioden. Vid uppskattningen av samfundsskatteintäkterna för år 2006 och framåt skall man beakta att hälften av samfundsskatteintäkterna enligt ett beslut av kyrkomötet skall redovisas till församlingarna på samma sätt som hittills och hälften i proportion till kommunens invånarantal. Beräkningsformeln finns till påseende bl.a. på kyrkans intranät. Trots att riksdagen inte ännu har stadfäst skatteredovisningslagen, är det att rekommendera att församlingarna budgeterar samfundsskatteintäkterna i enlighet med den planerade reformen.

2.2. Avgiften till centralfonden

Kyrkostyrelsens plenum har föreslagit för kyrkomötet att beloppet av den avgift som församlingarna betalar till centralfonden år 2006 skall vara 9,1 % av kyrkoskatten för skatteåret 2004. Till följd av denna ändring kommer många församlingars avgift till Kyrkans centralfond att öka. Men i de flesta fall ersätts en eventuell förlust av ökande samfundsskatteintäkter.

2.3. Utvecklingen hos löneutgifterna

I och med kyrkans allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal växer löneutgifterna år 2006 med ca 2,1 %. Förutom de lokala löneförändringarna tillkommer även de KIRPAS-lösningar som är i kraft från tidigare avtalsrundor. I budgeten för år 2006 kan man räkna med 2,5–3 % högre löneutgifter.

Enligt de uppgifter som nu finns förhanden är lönebikostnaderna år 2006 följande:

- socialskyddsavgifter 4,01 %. I denna procentsats ingår folkpensionsförsäkringen (1,95 %) och sjukförsäkringspremien (2,06 %). I sjukförsäkringspremien ingår en dagpenningspremien på 0,77 % i enlighet med statens budgetförslag.
- arbetslöshetsförsäkringspremie 2,8 %, om församlingens lönesumma överstiger 840 940 euro. Arbetslöshetsförsäkringspremien är 0,7 % av lönesumman upp till 840 940 euro.
- pensionsförsäkringspremien är sannolikt 27 %
- övriga avgifter (olycksfallsförsäkring, grupplivförsäkring osv.) ca 1 %.

2.4. Fördelning av kostnaderna på budgeter

Vid beredningen av budgeten för år 2006 samt verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2007–2008 skall församlingarna följa anvisningarna om fördelning av kostnader i cirkulär 44/2002 . Eftersom bokslutet jämförs med budgeten, skall budgeten innehålla en uppskattning om fördelningen av kostnaderna på uppgiftsområdena.

I de uppgiftsområdesspecifika budgeterna kan externa inkomster och utgifter samt interna inkomster och utgifter läggas fram t.ex. på följande sätt (se anvisning för budget samt verksamhets- och ekonomiplan, punkt 5.2.1, Driftsekonomidelens struktur, sidan 11):

EKONOMI

Verksamhetsinkomster (externa)

Verksamhetsutgifter (externa)

Verksamhetsbidrag (externt)

Verksamhetsinkomster (interna)

Verksamhetsutgifter (interna)

Verksamhetsbidrag (externt och internt)

Avskrivningar och nedskrivningar

Kalkylmässiga poster:

Interna ränteutgifter

Överföringsinkomster/-utgifter

Arbetsområdets bidrag (externt och internt)

Fördelningen av kostnaderna från budgeten till bokslutet presenteras på Kyrktjänsts kursdag Inspiration för vardagen, som hålls måndagen den 21 november 2005 kl. 13–17 på Tamperetalo i Tammerfors.

2.5. Beslut om budgetens bindningsnivå

Kyrkofullmäktige beslutar om bindningsnivån för de beräknade inkomsterna och anslagen i budgeten. I församlingens ekonomistadgor kan man fastställa på vilken nivå budgeten binder användarna i relation till kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller lägre förvaltningsorgan (ekonomistadgemodellen 4 §). Ett annat alternativ är att kyrkofullmäktige beslutar om bindningsnivåerna årligen i samband med godkän-

andet av budgeten och av verksamhets- och ekonomiplanen. Om kyrkofullmäktige inte har fattat beslut om bindningsnivån, är varje siffra i budgeten bindande.

I budgeten skall man ange tydligt vilka beräknade inkomster, anslag och mål som är bindande gentemot kyrkofullmäktige. Om budgetens bindningsnivå i drifts-ekonomin är av huvudklassnivå gentemot kyrkofullmäktige, besluter kyrkofullmäktige endast om slutsummorna i huvudklasserna 1-5. Om bindningsnivån gentemot kyrkorådet t.ex. är nivån efter uppgiftsområde, besluter kyrkorådet om beräknade inkomster och anslag som helhetssummor per uppgiftsområde. I kyrkliga samfälligheter besluter församlingsråden om fördelningen av det verksamhetsbidrag som anvisats den lokala församlingen samt dess bindningsnivåer. I en samfällighets gemensamma förtroendeorgan besluter man om anslag och beräknade inkomster separat för varje församling.

I driftsekonomidelen eller grunderna till denna besluter man om budgeten skall vara bindande gentemot kyrkofullmäktige med avseende på de externa inkomsterna och utgifterna eller om församlingen vill fastställa att även interna poster är bindande. Administrativa överföringsposter samt interna ränteutgifter och -inkomster är inga bindande poster. Interna hyresutgifter och -intäkter definieras oftast som icke-bindande poster. I församlingen kan det dock förekomma intern fakturering som man vill ange som bindande poster. Cateringtjänster, utgifter i anknytning till lägergårdar, utgifter för bilar osv. är exempel på sådana poster.

2.6. Meddelande om inkomstskattesatsen

Skatteförvaltningen har via kyrkostyrelsen skickat ut en blankett för anmälan av inkomstskattesatsen för år 2006 till församlingarna. Varje församling skall senast den 17 november skicka meddelandet om storleken på kyrkoskattesatsen till skatteförvaltningen. Om kyrkofullmäktige inte har fattat beslut i frågan dessförinnan, skall församlingen uppge procentsatsen för år 2005 som procentsats för år 2006.

2.7. Skyldigheten att täcka underskott

Enligt 15 kap. 1,3 § i kyrkoordningen skall man i budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen eller i samband med godkännandet av dessa besluta om de åtgärder som skall vidtas för att täcka ett underskott i föregående års balansräkning. I det här sammanhanget skall man även beakta det uppskattade över- eller underskottet det år budgeten sammanställs. Därutöver skall man analysera vad ett eventuellt underskott från tidigare räkenskapsperioder beror på och diskutera de åtgärder som underskottet ger anledning till. Enligt boksluten år 2004 uppvisade 28 ekonomiska församlingsenheter underskott i balansräkningen som måste täckas.

Om församlingen har ett underskott i den ingående balansen för innevarande år eller om prognosen visar att det för år 2005 uppkommer ett större underskott än vad som kan täckas med överskottet från tidigare räkenskapsperioder, är det i församlingens intresse att kontrollera att balansräkningen har rätt struktur. Anvisningar för detta finns bl.a. i kyrkostyrelsens cirkulär 17/2003 samt den bifogade bokslutsanvisningen, punkten 2.1.9.2, Åtgärder för att balansera ekonomin.

I frågor som gäller sammanställandet av budgeten för år 2006 samt verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2007–2008 kan ni kontakta Maija-Liisa Hietakangas eller Ingeborg Flythström, e-post: fornamn.efternamn@evl.fi.

3. VERKSTÄLLANDE AV ÄNDRINGEN I BOKFÖRINGSLAGEN 30.12.2004/1304 I FÖRSAMLINGARNA

Bokföringslagen ändrades 31.12.2004. Lagändringen medförde ändringar i bl.a. följande:

- finansieringskalkylen är en del av bokslutet, inte längre en not till bokslutet
- när man upprättar bokslutet och verksamhetsberättelsen eller öppnar ett konto skall uppmärksamhet fästas vid transaktionernas faktiska innehåll och inte enbart på deras juridiska form
- begreppet anläggningstillgångar har frångåtts
- man kan låta bli att upprätta koncernbokslut om högst en av gränserna i 3 kap. 9 § 2 mom. i bokföringslagen, sammanräknat för moderbolaget och dess dotterbolag gemensamt, har överskridits under den gångna och omedelbart föregående räkenskapsperioden
- anläggnings- och forskningsutgifter skall alltid bokföras som årliga kostnader
- en avsättning kan bara göras på villkoren i 5 kap. 14 § i bokföringslagen
- väsentliga rättelser från tidigare räkenskapsperioder tas upp direkt i posten Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder under Eget kapital, och en not till bokslutet skall upprättas över dessa registreringar.

De grundläggande anvisningarna för ekonomiförvaltningen från åren 2002–2003 håller som bäst på att uppdateras och kommer att skickas till alla församlingar våren 2006. De nya anvisningarna skall tillämpas i församlingarna från och med 1 januari 2007. Om upprättande av koncernbalansräkning kommer kyrkostyrelsen att ge ut en anvisning hösten 2005.

KYRKOSTYRELSEN

Risto Junttila

Maija-Liisa Hietakangas

ISSN 0782-9558

Tryckort: Kyrkostyrelsens kopieringscentral

Anvisning för administration och bokföring av skötselavtalsgravar

Innehåll

	Sida
1. Bakgrunden till gravvårdsfonderna	1
2. Gravvårdsfondernas situation enligt boksluten för år 2004	2
3. Administrationen av skötselavtalen	3
4. Hantering av skötselavtal genom gravvårdsfonder	3
5. Hantering av skötselavtal utan gravvårdsfond	4
6. Korrigering av betydande under- eller överskott i skötselavtalen	5

Bilagor:

Beräkning av över-/undertäckning i anknytning till gravvårdsavtalens tillgångar
Uppsägning av gravvårdsavtal för all framtid och/eller mycket långa tidsbundna gravvårdsavtal
Tillräckligheten hos det kapital som erhållits för skötselavtal för all framtid och mycket långa skötselavtal samt dess avkastningar för att täcka gravvårdskostnaderna

Administration och bokföring av vårdavtalsgravar

Församlingen skall sköta begravningsplatsen på ett värdigt sätt och så att minnet av de avlidna respekteras (5 kap. 13 § 1 mom. i begravningslagen). Den som innehar gravrätten ansvarar i första hand för gravskötseln. Kyrkofullmäktige kan besluta att på församlingens bekostnad sörja för grundskötseln av gravarna. Skattemedel får inte användas för skötseln av enskilda gravar förutom vid de undantag som nämns i 17 kap. 5 § i kyrkolagen. Om det ur församlingens synvinkel är viktigt att värna om den avlidnes minne kan kyrkofullmäktige besluta att den aktuella graven sköts på församlingens bekostnad (17 kap. 5 § 1 mom. i kyrkolagen).

Församlingen kan avtala med den som innehar gravrätten om att församlingen för en bestämd tid mot ersättning påtar sig ansvaret för gravskötseln. Skötselavgifterna kan placeras i en särskild gravvårdsfond, med vars medel gravarna i fråga skall skötas (17 kap. 5 § 2 mom. i kyrkolagen). Även skötselavtal som ingåtts bara för en sommar kan administreras via gravvårdsfonder. Om församlingen ingår skötselavtal som är längre än ett år men inte har någon gravvårdsfond, skall bokföringen av medel och ansvar göras med beaktande av periodiseringsregeln. Bokföringen för gravvårdsfonder följer samma anvisningar som getts för bokföringen i församlingarna.

1. Bakgrunden till gravvårdsfonderna

De äldsta gravvårdsfonderna grundades i början av 1900-talet. Stadgarna för gravvårdsfonderna reviderades år 1977 och i det sammanhanget tog man bort reglerna om skötsel för all framtid och om skyldigheten att hålla gravvårdarna i skick. Stadgarna reviderades senast i början av år 1994, när den nya kyrkolagen och -ordningen trädde i kraft.

Enligt 349 § 2 mom. i den gamla kyrkolagen kunde endast avkastningen på kapitalet i en gravvårdsfond användas för skötseln av gravar för vilka ingåtts gravvårdsavtal för all framtid eller för en viss tid. Församlingarna har dock iakttagit kyrkostyrelsens rekommendation från år 1954, enligt vilken både kapitalet och avkastningen på detta får användas för skötselavtal som ingåtts för en viss tid. Även om användningen av kapitalet i en gravvårdsfond för gravvårdsavtal för en viss tid inte var förenligt med bestämmelserna i den gamla kyrkolagen, var detta förfarande oundvikligt eftersom det betalda kapitalet annars skulle ha blivit kvar hos församlingen när avtalsperioden gick ut.

Församlingarna hade möjlighet att för tiden efter den nya kyrkolagens ikraftträdande (1994) grunda en andra gravvårdsfond, genom vilken nya skötselavtal hanterades. Församlingarna hade möjlighet att ingå skötselavtal för en viss tid även utanför fonderingssystemet.

I vissa församlingar har gravvårdsfonden enligt den gamla kyrkolagen (som gällde till slutet av år 1993) bibehållits och via denna hanteras bara avtal för all framtid allteftersom gamla skötselavtal för en viss tid har gått ut. De flesta församlingar har bara en gravvårdsfond genom vilken alla avtal hanteras. Då kan det vara svårt att utreda skötseln av avtal för all framtid enbart med avkastningen på kapitalet. Även användningen av medel som gäller mycket långa visstidsavtal kan vara svår att utreda, eftersom medlen för avtal för all framtid och medlen för visstidsavtal inte har hållits isär i bokföringen.

Då gravvårdsfondernas ansvar varit större än tillgångarna, har församlingarna sänkt nivån på skötseln av avtalsgravarna. Då även kapitalet för avtal om skötsel för all framtid har använts för skötseln av gravarna, har några församlingar fattat beslut om att häva avtalen.

Enligt ett prejudikat av högsta förvaltningsdomstolen har församlingarna haft rätt att häva avtal om skötsel för all framtid, om hela det kapital som betalats och ränteavkastningen på detta har använts för skötseln. Enligt motiveringarna till prejudikatet hade kapitalet använts och skötselavtalen för all framtid hade gett upphov till ett underskott i församlingen. Enligt 15 kap. 1 § i kyrkolagen får församlingens tillgångar och inkomster användas endast för att fullfölja församlingens uppgifter. (HFD 23.8.2002, liggarnummer 1932, diarienummer 2063/1/01)

2. Gravvårdsfondernas situation enligt boksluten för år 2004

Församlingarnas bokslutsuppgifter för år 2004 visar att det fanns en gravvårdsfond i 392 ekonomiska församlingenheter. Under året hade församlingarna sammanlagt 412 534 skötselavtal. Under det gångna året slöt församlingarna 150 015 nya skötselavtal, av vilka 85 % var sommar-skötselavtal och 13 % avtal för 5 eller 10 år.

Församlingarna hade 232 161 avtal för en viss tid som var längre än ett år och 52 716 avtal för all framtid. Antalet skötselavtal som bara gällde en sommar var 127 756, och vid årsskiftet fanns det 2 067 stycken skötselkontoavtal. Av de skötselavtal som ingåtts för mer än ett år var 62 % av avtalen för 5 eller 10 år. Andelen avtal för all framtid utgjorde 13 % av samtliga gravar som sköttes. De angivna siffrorna inkluderar skötselavtal som ingåtts för såväl kistgravar som urnegravar.

Några viktiga tal ur gravvårdsfondernas bokslut för år 2004 (miljoner euro):

– verksamhetsintäkter	24,6
– verksamhetskostnader	27,0
– finansiella intäkter och kostnader	6,4
– årsbidrag	4,1
– räkenskapsperiodens resultat	4,0
– räkenskapsperiodens över-/underskott	4,0
– bestående aktiva	40,2
– förvaltade medel	2,1
– rörliga aktiva	142,1
– eget kapital	173,2
– avskrivningsdifferens och reserver	1,1
– förvaltad kapital	3,3
– främmande kapital	6,8
– balansomslutning	184,4

Boksluten visar att skötselavtalens återstående kalkylmässiga ansvar uppgick till 125 miljoner euro på bokslutsdagen. I ungefär var tredje församling var beloppet av de medel som kunde disponeras för skötseln av gravarna nästintill lika stort som de återstående gravskötselansvaren.

3. Administrationen av skötselavtalen

Ett avtal om gravskötsel för en lång tid upprättas alltid skriftligt i två exemplar. Avtalet undertecknats på ett av kyrkorådet fastställt sätt. Avtalet innehåller punkter om bl.a. sköseltiden och skötselavgiften, vilka uppgifter som ingår i skötseln, församlingens rätt att göra sådana förändringar vid graven som är nödvändiga för skötseln, församlingens rätt att sänka nivån på skötseln om den betalda skötselavgiften inte räcker till för att upprätthålla den avtalade sköselnivån och andra eventuella avtalsvillkor. Skötselavtalet kan omfatta plantering och skötsel av blommor, grässåning, -klippning och -bevattning samt rensning av ogräs och skräp och andra eventuella uppgifter. Efter gravsättningen utför församlingen en grundläggande istandsättning av graven. (Modellstadgor för gravvårdsfonder, 5 §)

Över skötselavtalen förs en förteckning som innehåller avtalsnummer, avtalsparternas namn- och kontaktuppgifter, uppgifter om var graven ligger, sköseltiden och uppgifter om skötseln samt övriga nödvändiga uppgifter (Modellstadgor för gravvårdsfonder, 8 §).

Det rekommenderas att avtal ingås för högst tio år i taget.

De avgifter som tas ut för gravskötseln får vara högst lika stora som produktionskostnaderna för tjänsten och grunderna för avgifterna skall vara lika för alla (2 kap. 6 § 1–2 mom. i begravningslagen). Skötselavgiften för en grav fastställs så att det betalda kapitalet och avkastningen på detta tillsammans motsvarar skötselkostnaderna för den avtalade tiden (Modellstadgor för gravvårdsfonder, 3 §). Pengar som emottagits för gravskötsel får inte användas för andra ändamål.

Intäkter och direkta och indirekta utgifter i anknytning till gravskötseln skall kunna följas upp som en egen helhet. Bokföringen av skötselavtalen skall göras i enlighet med bokföringslagen och kyrkostyrelsens anvisningar för hur bokföringslagen skall tillämpas. Gravvårdsfondernas resultaträkning och balansräkning skall i tillämpliga delar uppgöras i enlighet med församlingens motsvarande bokföring, och t.ex. avskrivningar enligt plan göras enligt kyrkostyrelsens cirkulär 10/2005. En budget och en verksamhets- och ekonomiplan skall i tillämpliga delar göras på samma sätt som för hela församlingen. Löneutgifter, fastighetsutgifter och andra utgifter skall uppdelas enligt orsaksprincipen på skötselavtalen och församlingens övriga verksamhet, om en del av verksamheten gäller t.ex. det allmänna underhållet av begravningsplatsen och en annan del skötseln av privata gravar.

Kyrkofullmäktige godkänner gravvårdsfondens budget och verksamhets- och ekonomiplan. Församlingens revisorer granskar även bokslutet för gravvårdsfonden. Kyrkofullmäktige godkänner det och beslutar om beviljande av ansvarsfrihet i samband med församlingens bokslut.

4. Hantering av skötselavtal genom gravvårdsfonder

De flesta församlingarna har grundat en fond för skötselavtalen som behandlas separat i bokföringen. Ersättningarna för skötseln placeras i en särskild gravvårdsfond, med vars medel gravarna i fråga sköts (17 kap 5 § 2 mom. i kyrkolagen). Även skötselavtal för en sommar kan hanteras via gravvårdsfonden.

Från och med början av år 2006 kommer scheman för resultaträkningen, balansräkningen och finansieringskalkylen jämte anvisningarna för dessa att vara desamma för både församlingarna och gravvårdsfonderna.

Om församlingen i början av året ingår ett skötselavtal för bara den kommande sommaren, tas sommarskötselavgiften upp i gravvårdsfondens resultaträkning. Om församlingen ingår ett skötselavtal för en längre tid än ett år, tas ersättningen upp som erhållna förskott bland främmande kapital i balansräkningen. I anknytning till bokslutet (och mellanbokslutet) överförs räkenskapsperiodens andel av erhållna förskott i balansräkningen till kontot *Periodiserade skötselavgifter* med iakttagande av periodiseringsreglerna. Om församlingen ingår skötselavtal för t.ex. fem och tio år, kan det vara på sin plats att reservera egna konton för förskottsbetalningarna för olika långa skötselavtal. Periodiseringen skall göras avtalspecifikt. Om det inte finns något adb-program för nämnda ändamål, skall t.ex. en femtedel av erhållna förskott för femårsavtal årligen överföras som periodiserade skötselavgifter till resultaträkningen.

I fondens resultaträkning bokförs löneutgifter jämte bikostnader, material, köpta tjänster, hyror, övriga utgifter samt finansiella intäkter och utgifter som skötseln av avtalsgravarna gett upphov till. I resultaträkningen bokförs även avskrivningar som beräknats utifrån bestående aktiva i gravvårdsfondens balansräkning, interna ränteutgifter och -inkomster, gravvårdsfondens andel av utgifterna för den allmänna förvaltningen samt gravvårdsfondens eventuella andel av användningen av församlingens fastigheter och maskiner. Om utgifterna under räkenskapsperioden har bokförts som församlingens utgifter, skall utgifterna fördelas mellan församlingen och gravvårdsfonden enligt orsaksprincipen.

Investeringar som gjorts för skötseln av avtalsgravarna och långfristiga placeringar av avtalskapitalet aktiveras som bestående aktiva i gravvårdsfondens balansräkning. Om gravvårdsfonden får en donation eller ett testamente av ett betydande belopp, gör man en fond av detta i bland förvaltade tillgångar och förvaltad kapital på samma sätt som när det gäller donationer och testamenten som mottas av församlingen. Som en egen post bland eget kapital i gravvårdsfondens balansräkning finns *Kapital för skötselavtal för all framtid*, i vilken ingår de kapital som erhållits för skötselavtal för all framtid eller det återstående kapitalet för skötselavtal för all framtid. Om räkenskapsperiodens avkastning på kapitalet för skötselavtalen för all framtid är större än de kostnader som orsakats av avtalen, skall nettointäkterna överföras till *Kapital för skötselavtal för all framtid* med hjälp av resultaträkningens konto 4945, *Överföring av nettointäkter från skötselavtal för all framtid till kapitalet*.

Gravvårdsfondens bokslut och verksamhetsberättelse skall ingå i församlingens bokslutshandlingar. Gravvårdsfondens slutsumma överförs till förvaltade tillgångar och förvaltad kapital i församlingens balansräkning. För gravvårdsfonden gäller samma anvisningar som givits för bokföringen i församlingen.

5. Hantering av skötselavtal utan gravvårdsfond

Församlingen kan ingå skötselavtal för en längre tid än ett år utan gravvårdsfond. Då bokförs inkomsterna från gravvårdsavtal som gäller längre än ett år som erhållna förskott bland främmande kapital. Förskotten upplöses årligen ner i resultaträkningen enligt periodiseringsregeln. Det återstående beloppet av skötselansvaren i skötselavtalen räknas ut i noterna till bokslutet.

Bokföringen av skötselavtalen skall göras som en separat del i församlingens bokföring. Församlingen kan öppna ett eget uppgiftsområde för bokföringen av inkomster och utgifter i anknytning till skötselavtal i den fjärde huvudklassen (Begravningsväsendet). Uppgiftsområdet kan t.ex. kallas Gravvårdsavtal. Som inkomster från uppgiftsområdet bokförs sommarskötselavgifter för en sommar, ränteinkomster och andra eventuella inkomster från skötselavtalen. Inkomster från skötselavtal för en längre period än ett år bokförs som erhållna förskott i försam-

lingens balansräkning. I anknytning till bokslutet (eller mellanbokslutet) överförs avgiftsinkomsterna från erhållna förskott i balansräkningen till uppgiftsområdet Skötselavtals konto *Periodiserade skötselavgifter* med iakttagande av periodiseringsreglerna. Om församlingen ingår skötselavtal för t.ex. fem och tio år, kan det vara på plats att reservera egna konton för förskottsavgifter för olika långa skötselavtal. Periodiseringen skall göras avtalsspecifikt. Om det inte finns något adb-program för nämnda ändamål, skall t.ex. en femtedel av erhållna förskott för femårsavtal årligen överföras som periodiserade skötselavgifter till resultaträkningen.

Till uppgiftsområdet Skötselavtal bokförs löneutgifter jämte bikostnader, material, köpta tjänster, hyror och övriga utgifter som skötseln av avtalsgravarna gett upphov till. Till uppgiftsområdet bokförs dessutom skötselavtalens andel av den allmänna förvaltningens överföringsutgifter samt interna hyresutgifter och andra eventuella interna utgifter. Utgifterna och inkomsterna delas genom intern kalkylering upp på uppgiftsområdet och församlingens övriga verksamhet i enlighet med orsaksprincipen.

När församlingen ingår skötselavtal för en längre period än ett år utan gravvårdsfond, skall en redogörelse över skötselavtalens väsentliga ansvar ingå i noterna till bokslutet. Man ska varje år i samband med bokslutet dra slutsatser om prissättningen av skötselavtalen i förhållande till kostnaderna. De avgifter som tas ut för gravskötsel får vara högst lika stora som kostnaderna för att producera tjänsten, men skattemedel får inte användas för skötseln av enskilda gravar.

I vissa församlingar har man tagit för vana att sköta en del av penningtrafiken i anknytning till skötselavtal via skötselkonton i bankerna (direktdebiteringsavtal). Församlingen och den som innehar gravplatsen undertecknar ett avtal om skötseln av graven. Ett skötselavtal kan ingås högst för den tid som gravrätten gäller. Gravplatsens innehavare öppnar ett konto i banken och sätter in pengar på detta för skötseln av graven. Församlingen har dispositionsrätt till bankkontot och använder kontot bara för att täcka de kostnader som uppstår vid skötseln av graven. Församlingen skall se till att det belopp som sätts in på skötselkontot är rimligt med hänsyn till skötselkostnaderna och gravrättens giltighetstid. Ett skötselkontoavtal skall upprättas så att även kostnader för nödvändiga iståndsättningsarbeten (t.ex. för att räta upp en gravsten) kan debiteras från kontot. Församlingen skickar en räkning till banken en gång om året och banken betalar den via skötselkontot till församlingen. Avtalet gäller så länge det finns pengar på skötselkontot för ändamålet, eller högst så länge tills gravrättens giltighetstid går ut. Saldon på skötselkonton bokförs inte i församlingens balansräkning, men de tas upp i noterna till bokslutet. Pengarna på ett skötselkonto tillhör inte församlingen, och därför kan den som ingick skötselavtalet med församlingen disponera fritt över de pengar som eventuellt finns kvar på kontot när avtalstiden går ut.

Skötselkonton rekommenderas inte i första hand för hanteringen av skötselavtal.

6. Korrigering av betydande under- eller överskott i skötselavtalen

Församlingarna ingick en gång i tiden skötselavtal för all framtid och skötselavtal för tiotals år. Eftersom inflationen och avkastningen på erhållet kapital har varierat stort under årtiondena, har skötselavgifterna och kostnaderna för gravskötseln inte alltid motsvarat varandra. Bokföringspraxisen under gångna år har också medfört att gravvårdsfondernas tillgångar inte är förenliga med skötselansvaren. Gravvårdsfonderna i många församlingar uppvisar därför på betydande underskott eller överskott i förhållande till skötselansvaren.

I enlighet med de bokslutsanvisningar som tillställts församlingarna (kyrkostyrelsens cirkulär 17/2003, noter som gäller säkerheter och ansvarsförbindelser) skall man i noterna till bokslutet

varje år beräkna gravvårdsfondens avtalsansvar och därtill relaterad över- eller underteckning. De genomsnittliga utgifterna för en skött grav under ett år får man genom att dividera kostnaderna för skötselavtalen med antalet skötte gravar. Beloppet av de återstående skötselansvaren får man genom att multiplicera kostnaderna för en skött grav med antalet återstående gravskötselår. Över- eller underteckning beräknas så att beloppet av skötselansvaren jämförs i balansräkningen med de för ändamålet reserverade tillgångarna. Om församlingen har en gravvårdsfond, skall slutsumman på aktiva-sidan i gravvårdsfondens balansräkning betraktas som de tillgångar som reserverats för skötselansvaren. Se bilaga 1, Beräkning av över-/underteckning när det gäller tillgångar för skötselavtal.

Om gravvårdsfonden har väsentligt mer tillgångar än kalkylmässiga skötselansvar, skall församlingen:

1. kontrollera huruvida inkomster samt direkta och indirekta utgifter fördelas enligt orsaksprincipen på församlingen och gravvårdsfonden och om prisnivån är den rätta
2. överväga att höja skötselnivån för en viss tid
3. utreda behovet av grundläggande renoveringar och istandsättningar av avtalsgravarna
4. överväga att bevilja förlängning av avtalstiden för skötselgravar.

Gravvårdsfondens tillgångar kan vara väsentligt större än de återstående gravskötselansvaren på grund av att de ersättningar som tagits ut för skötselavtalen varit för stora jämfört med kostnaderna för skötseln av gravarna. I församlingar som har mycket långa skötselavtal har en över täckning kunnat uppstå åtminstone delvis på grund av att avkastningen på kapitalet har varit så god. Eftersom de avgifter som tas ut för gravskötseln får vara högst lika stora som produktionskostnaderna för tjänsten och grunderna för avgifterna skall vara lika för alla (2 kap. 6 § 1–2 mom. i begravningslagen), inverkar avkastningen på kapitalet på de ersättningar som skall tas ut för gravskötseln. Om församlingen beslutar att höja skötselnivån på grund av att intäkterna ser ut att ha varit större än kostnaderna, skall skötselnivån bara för en viss tid höjas över den avtalade skötselnivån.

Om gravvårdsfonden har väsentligt mindre tillgångar än de återstående kalkylmässiga skötselansvaren, skall församlingen:

1. kontrollera huruvida inkomster samt direkta och indirekta utgifter fördelas enligt orsaksprincipen på församlingen och gravvårdsfonden och om prisnivån är den rätta
2. överväga att sänka nivån på gravskötseln
3. överväga att häva avtal som slutits för all framtid eller göra om dem till avtal för en viss tid
4. överväga att häva avtal som ingåtts för en lång tid (flera tiotals år) eller att förkorta deras giltighetstid.

Gravvårdsfondens tillgångar kan vara väsentligt mindre än de återstående kalkylmässiga gravskötselansvaren på grund av att de ersättningar som tagits ut för skötselavtalen inte varit tillräckliga när de en gång i tiden fastställts jämfört med kostnaderna för skötseln av gravarna.

Om församlingen fattar beslut om att sänka nivån på gravskötseln, förkorta sköseltiden eller häva avtal som ingåtts för evig tid eller en mycket lång tid, skall beslutet grunda sig på kalkyler över hur det erhållna kapitalet jämte avkastningen har räckt till för att täcka skötselkostnaderna för avtalsgravarna under åren/årtiondena.

Bilagor:

- Bilaga 1: Beräkning av över-/underteckning när det gäller tillgångar för skötselavtal
- Bilaga 2: Uppsägning av gravvårdsavtal för all framtid och/eller mycket långa tidsbundna gravvårdsavtal
- Bilaga 3: Tillräckligheten hos det kapital som erhållits för skötselavtal för all framtid och mycket långa skötselavtal samt dess avkastningar för att täcka gravvårdskostnaderna

Beräkning av över-/undertäckning i anknytning till gravvårdsavtalens tillgångar

I församlingens balansräkning ingår gravvårdsfondens medel i Förvaltade medel och åtaganden i Förvaltad kapital. Om församlingen inte har någon gravvårdsfond, men ingår gravskötselavtal för en längre tid än ett år, tas ersättningarna upp som erhållna förskott bland främmande kapital i balansräkningen. Ersättningarna upplöses årligen med beaktande av periodiseringsregeln.

Enligt punkterna 2.3.6. och 2.3.8. i bokslutsanvisningarna skall som noter till balansräkningen sammanställas

1. en kalkyl över beloppet av fondens skötselåtaganden på bokslutsdagen
2. en kalkyl över över- eller undertäckningen i gravvårdsfonden.

Om församlingen inte har någon gravvårdsfond, men har ingått gravskötselavtal för en längre tid än ett år, skall en kalkyl över beloppet av skötselåtagandena samt över-/undertäckningen gällande förbindelserna (= differensen mellan förskotten bland kapitalet och beloppet av åtagandena) sammanställas i noterna till bokslutet.

Då räkenskapsperiodens kostnader divideras med antalet skötta gravar fås de genomsnittliga kostnaderna för en skött grav under den gångna räkenskapsperioden.

Beloppet av de återstående skötselåtagandena får man genom att multiplicera kostnaderna för en skött grav med antalet resterande gravskötselår.

Exempel:

– kostnaderna för gravvårdsfonden/avtalsgravarna under det gångna räkenskapsåret	100 000	euro
– antalet avtalsgravar sammanlagt under räkenskapsåret	2 000	gravar
– kostnaderna för en skött grav i genomsnitt	50	euro
– antalet återstående skötselavtal på bokslutsdagen:		
250 st. 5 år =	1 250	
350 st. 4 år =	1 400	
390 st. 3 år =	1 170	
470 st. 2 år =	940	
540 st. 1 år =	540	
Sammanlagt	= 5 300	gravskötselår

Församlingens återstående gravskötselåtaganden 31.12.200x var 50 e x 5 300 = 265 500 e.

Slutsumman på aktiva-sidan i församlingens gravvårdsfond är 300 000 e.

Över-/undertäckningen i anknytning till tillgångarna för gravskötselavtalen (300 000 – 265 500) = 34 500.

Kalkylen över gravvårdsfondernas över- eller undertäckning fås genom att man jämför beloppet av skötselåtagandena med tillgångarna i gravvårdsfonderna. Med tillgångarna avses här slutsumman på aktiva-sidan i gravvårdsfondens balansräkning. När man inom församlingen räknar ut en eventuell över-/undertäckning i gravvårdsfonden, skall man även beakta differensen mellan bokföringsvärdet och det gängse värdet.

Om församlingen inte har någon gravvårdsfond men ingår avtal om skötsel på över ett år, skall åtagandena jämföras med de förskott som församlingen erhållit för ändamålet. Eventuella skötselkonton skall inkluderas i kalkyleringen.

Enligt mallen för kontoplan skall det finnas skilda konton för tidsbundna skötselavtal respektive skötselavtal för all framtid under Förvaltade medel och Förvaltad kapital.

Vårdansvaret för avtal om skötsel för all framtid beräknas enligt följande:

Alternativ 1:

Gravar med skötsel för all framtid sköts med avkastningen på kapitalet. Först uppgörs en kalkyl för att ta reda på om kapitalavkastningen räcker till för att täcka kostnaderna för skötseln av gravarna. Om kapitalavkastningen inte räcker till för att finansiera gravskötseln för all framtid, skall man inom församlingen överväga om man kan klara av åtagandena genom att sänka skötselnivån.

Alternativ 2:

Om det kapital som reserverats för att täcka avtalen om skötsel för all framtid endast ger en obetydlig avkastning, kan man räkna ut hur många år församlingen klarar av att sköta gravarna med detta kapital (+avkastningen). Genom att dividera medlen som hör till avtalen om skötsel för all tid med kostnaderna för dessa avtal under räkenskapsåret, får man reda på hur länge gravskötseln för all tid kan finansieras med tillgångarna i fonden.

Alternativ 3:

Om församlingen inte känner till hur mycket medel det finns att tillgå för gravskötsel för all tid i samband med upprättande av bokslutet för år 2005, skall över-/underteckningen göras så att avtalen om skötsel för all framtid först fastställs vara *t.ex 50 år*. Om gravvårdsfonden efter denna kalkylering uppvisar en stor undertäckning, skall samma kalkyl göras om så att avtalens giltighetstid är t.ex. 20 år. På det här sättet kommer man fram till det antal år för vilka församlingens medel räcker till för att fullfölja avtalen om skötsel för all framtid. Ett annat problem förutom avtalen om skötsel för all framtid kan vara att de medel som erhållits för gamla långa visstidsavtal och avkastningen på medlen inte räcker till. Gravar med avtal om skötsel för all framtid bör skötas minst lika länge som gravar med sådana avtal för viss tid som ingåtts samtidigt.

Uppsägning av gravvårdsavtal för all framtid och/eller mycket långa tidsbundna gravvårdsavtal

De äldsta gravvårdsfonderna härstammar från 1900-talets första årtionde. De första för hela kyrkan gemensamma bestämmelserna för gravvårdsfonder togs i bruk år 1954. Enligt de bestämmelser som då gällde kunde församlingen mot ersättning åta sig, antingen för all framtid eller för en viss tid, det skötselansvar för familjegraven som ankommer på gravplatsens innehavare. Skötsel för all framtid innebar att församlingen tog på sig ansvaret för skötseln av graven så länge som graven är en del av en fredad begravningsplats. I praktiken frångicks avtalen för all framtid i slutet av 1970-talet och enligt Kyrkolagen från år 1993 kan avtal för all framtid inte längre ingås. Avtal som ingåtts i enlighet med den gamla kyrkolagen är fortsättningsvis bindande för församlingen.

De gravar som skall skötas för all framtid sköts i första hand med kapitalavkastningen från gravvårdsavtalen. Avtalen om skötsel för all framtid borde inte skötas med avkastningen från nya gravvårdsavtal som ingåtts för viss tid. Församlingen måste med hjälp av kalkyler kunna visa hur mycket som återstår av det kapital som erhållits för avtalen om skötsel för all framtid. Kyrkofullmäktige fattar beslut om att sänka skötselnivån, förkorta avtalstiden och säga upp skötselavtal.

Om avkastningen av det kapital som finns tillgängligt för gravskötseln för all tid inte täcker skötselkostnaderna, kan församlingen sänka skötselnivån så att den motsvarar kapitalavkastningen. Denna lösning motsvarar väl avtalets syfte.

Om det kapital som erhållits för gravskötsel för all framtid samt dess avkastning har förbrukats kan församlingen ensidigt säga upp avtalet genom sitt eget beslut (HFD 23.8.2002, liggarnummer 1932).

Det rekommenderas att uppsägningsbeslutet verkställs först efter ett par år, så att innehavaren av gravrätten har tid att organisera gravskötseln på nytt. Då församlingen ensidigt säger upp avtalet genom sitt eget beslut, måste församlingen med hjälp av kalkyler kunna visa att avkastningarna från det kapital som erhållits för skötselavtalen inte täcker skötselkostnaderna och att medlen i sin helhet har använts. Församlingen måste kalkylera användningen av det kapital som erhållits för skötselavtalen samt dess avkastning från den tidpunkt då avtalen ingicks eller då situationen stod klar till den tidpunkt då beslutet fattades. I det fall att det inte går att hitta pålitliga uppgifter om de verkliga skötselkostnaderna för avtalsgravarna i tidigare års bokslut, kan församlingen kalkylera förhållandet mellan medel och ansvar t.ex. utgående från priset på de årliga sommarskötselavgifterna. De årliga kostnaderna för skötseln av avtalsgravar kan beräknas utgående från bokslutsuppgifterna.

Det är önskvärt att sköseltiden för de långa avtalen fortsätter ännu några år efter det att avtalen har sagts upp, så att innehavarna av gravrätterna hinner anpassa sig efter församlingens beslut. Församlingen måste informera om sitt beslut så att var och en vars förmån eller rätt beslutet kränker har möjlighet att söka ändring i det. Beslutet delges per brev till de gravrättsinnehavare som församlingen känner till eller vilkas identitet församlingen kan klarlägga utan

orimligt besvär. Om beslutet informeras också genom allmän kungörelse i tidning samt ett meddelande som utplaceras på graven. Av kungörelsen och de övriga tillkännagivandena måste framgå beslutets innehåll, motiveringarna och möjligheten att söka ändring. Av kungörelsen skall framgå den tidpunkt då gravskötseln återgår till att vara gravrättsinnehavarens ansvar.

Församlingen skall omsorgsfullt bereda beslut som gäller sänkning av skötselnivån, förkortning av avtalstiden och uppsägning av avtal om skötsel för all framtid. Då man en gång i tiden ingick avtalet var det avsett att efterlevas och ett avtal kan sägas upp bara om det går att bevisa att det är omöjligt att hålla fast vid avtalet. En tillräckligt bra motivering hjälper i allmänhet den andra avtalsparten att acceptera beslutet. Det är skäl att ge gravrättsinnehavarna tillräckligt med tid för att vidta nya arrangemang för gravskötseln (t.ex. att ingå ett nytt avtal med församlingen). Då församlingen överväger att säga upp avtalen för all framtid, rekommenderas den som bereder ärendet att kontakta kyrkostyrelsens markanvändningschef.

HFD:s beslut 23.8.2002, liggarnummer 1932, diarienummer 2063/ 1 /01 kan läsas på kyrkans intranät, på adressen www.kirkko.evl.fi, under länken Församlingarnas förvaltning och ekonomi – Begravningsväsendet.

Tillräckligheten hos det kapital som erhållits för skötselavtal för all framtid och mycket långa skötselavtal samt dess avkastningar för att täcka gravvårdskostnaderna

Storleken på det återstående kapitalet för avtal för all framtid och mycket långa gravvårdsavtal beräknas på följande sätt:

1. Om storleken på det kapital som erhållits för skötselavtal för all framtid och mycket långa skötselavtal samt deras årliga avkastningar samt kostnaderna för de skötta gravarna framgår av bokföringen, beräknas storleken på det återstående kapitalet enligt ovan nämnda principer.
2. Om man ur församlingens bokföring får klarhet i de mycket långa skötselavtalens kapital, men inte deras årliga avkastningar, kalkyleras den sannolika årliga avkastningen på kapitalet och från kapitalet avdras de årliga skötselkostnaderna eller storleken på avgiften för ett gravvårdsavtal för en sommar.
3. Om det av bokföringen inte framgår storleken på det kapital som erhållits för avtalen för all framtid och/eller de mycket långa skötselavtalen, den årliga avkastningen eller de årliga kostnaderna för de skötta gravarna kalkyleras det kvarvarande kapitalet fr.o.m. år 1971:
 - A. baserat på de medeltal som församlingarna uppgett kalkyleras hur mycket kapital församlingarna fick för skötselavtal för all framtid eller mycket långa skötselavtal
 - B. kapitalets avkastningar beräknas i enlighet med räntan för tvååriga tidsbundna depositioner eller Finlands Banks grundränta
 - C. Gravvårdsavgifterna beräknas utgående från priserna för gravvårdsavtal för en sommar.

Kalkylexempel för det sistnämnda fallet:

I samband med gravvårdsförfrågan uppgav församlingarna år 1971 att de fått i medeltal 611 mk för skötselavtal för all framtid och att priset för ett skötselavtal för en sommar var 33 mk. Bankernas vanligaste sätt att betala ränta på en större tidsbunden deposition på 1970- och 1980-talet var att tillämpa räntan för tvååriga tidsbundna depositioner. (Källa: statistikforskare Timo Lindholm, OKO)

I exemplet:

* Från år 1980 framåt är priset för sommarskötsel ett medeltal av de skötselavgifter som församlingarna har uppgett. Avgifterna för skötselavtal över sommaren varierade relativt lite inom samma stift.

* För tiden 1972-1979 har priset för ett gravvårdsavtal för en sommar uppskattats baserat på det verkliga priset år 1971, och fr.o.m. 1980 baserat på de tillgängliga verkliga priserna.

År	Kapital 1.1. mk	Ränta på 2-årig tidsbunden disposition %	Kapital +ränta mk	Skötselavgift en sommar mk	Kapital 31.12. mk
1971	611,00	6,75	652,24	33	619,24
1972	619,24	6,25	657,94	42	615,94
1973	615,94	7,00	659,06	51	608,06
1974	608,06	7,75	655,18	60	595,18
1975	595,18	7,75	641,31	69	572,31
1976	572,31	7,75	616,66	78	538,66
1977	538,66	7,69	580,08	87	493,08
1978	493,08	6,75	526,36	96	430,36
1979	430,36	6,94	460,23	105	355,23
1980	355,23	9,00	387,20	115	272,20
1981	272,20	9,00	296,70	125	171,70
1982	171,70	8,25	185,87	140	45,87
1983	45,87	9,25	50,11	150	-99,89
1984		9,25		165	-264,89
1985		8,75		177	-441,89
1986		8,00		183	-624,89

Om församlingen fick ränta på sina depositioner, t.ex. enligt Finlands Banks grundränta, görs ovan nämnda kalkyl med beaktande av den räntan.

Storleken på Finlands Banks grundränta hittar du på adressen www.bof.fi.